

נושא המחקר: קידום מטרות בית הספר באמצעות הפורטל הבית ספרי

נגה מגן נגר

משרד החינוך, המכללה האקדמית לחינוך גורדון, אוניברסיטת בן גוריון

nogamagen@gmail.com

רוני דיין

משרד החינוך

ronida@education.gov.il

תקציר

התאמת בית הספר לצרכים ההולכים ומתפתחים במאה ה-21 היא הכרח המציאות, על כן אתר בית הספר ממלא מקום מרכזי בחיי בית הספר ומשמש מכשיר שבאמצעותו בית הספר מתחבר לסביבה בה הוא פועל. בשנים האחרונות האתר הבית ספרי הפך להיות סביבת למידה שכיחה במסגרת בית הספר, גם בשל המודעות לפוטנציאל הפדגוגי והניהולי של הסביבה המתקשבת. בשנת 2010, תכנית התקשוב הלאומית הגדירה מחדש את תפקידו של האתר בית ספרי ושינתה את שמו ל'פורטל בית ספרי', בשל היותו שער כניסה לאתרים ולמרחבים אחרים של בית הספר. מחקר זה נועד לזהות את מרכיבי הפורטל הבית ספרי התורמים להשגת מטרות בית הספר. במחקר השתתפו 100 מורים המשמשים כזוי תקשוב בית ספריים. לרכזים הועבר שאלון שנבנה לצורך המחקר הנוכחי. בשלב הראשון נערך ניתוח גורמים חופשי, שתוצאותיו לא אפשרו לראות חלוקה משמעותית למדדים מובחנים. בשלב השני בוצע ניתוח המרחב הקטן ביותר (Smallest Space Analysis) שהוא חלק ממסגרת תיאוריית השטחות (Facet Theory). הניתוח הניב פתרון דו ממדי במבנה של רדקס (Radex) עם מקדם זרות 0.14.

ממצאי ניתוח SSA איששו את תקפות השאלון ואת מצע תכנית התקשוב אודות הפורטל והם מלמדים על עוצמתם של מרכיבי הפורטל הבית ספרי כאמצעי להשגת מטרות בית הספר. מפת SSA חשפה את פעילויות בתי הספר המשתמשים בפורטל הבית ספרי כסביבת למידה של קהילה מבנה ידע, אשר היא תוצר של שינוי בתהליכים תרבותיים, פדגוגיים וארגוניים- תקשורתיים. ומעבר לכך, ממצאי המחקר מחדשים את משמעות התרומה של הפורטל הבית ספרי ואת תפקידו כזרז לשינויים מוצלחים שעשויים להתרחש בבית הספר. זאת, לא רק כאמצעי להשגת מטרות בית הספר, אלא גם כאמצעי ארגוני של שיתוף של כל בעלי העניין לשם יעילות הארגון. על כן מומלץ להכשיר את המנהלים, מובילי השינוי, ואת צוות המורים המניעים את גלגלי העשייה החינוכית בבית הספר במיומנויות של שיתוף. כמו כן, במחקר המשך מומלץ להעביר את השאלון למנהלים ולבעלי העניין ולבחון את ההבדלים בין בתי ספר ובתוך בתי הספר, זאת בשל השונות הרבה המצויה בישראל.